

RODINA

Marec 2012

...pravidelný mesačník určený najmä rodinám....

Vážení čitatelia,

... v mesiaci marec máme pre Vás prekvapenie, ktoré breznianskym rodinám pripravilo Mesto Brezno spolu s Mestským športovým klubom v Brezne.... Viac sa dočítate na strane 2...

Váš redakčný tím

V marci môžete za zvýhodnené ceny navštíviť niektoré športoviská. Nejedná sa len o jednorazovú aktivitu ,nakolko „prekvapenia pre rodiny“ budú počas celého roka 2012:

dňa 18.3.2012

krytá plaváreň

od 12.00 – do 16.30 hod., a od 18.00 hod. – do 21.00 hod.

zimný štadión – verejné korčuľovanie

od 13.00 hod. – do 15.00 hod.

Podmienka rodinného vstupu na jedného člena je, že rodina sa musí preukázať dokladom totožnosti.

Vstup platí pri minimálnom počte 1 rodič + 1 dieťa do 18 rokov.

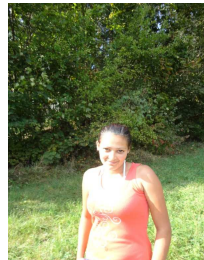
V každú hodinu sme tu pre našu rodinu:

Mgr. Anna Vraniaková,
sociálny pracovník

Mgr. Peter Štefančík,
sociálny pracovník

Eva Fedakova
asistent SP

Leo Stremeň
asistent SP

Nájdete nás ...

- priamo v teréne
- na mobilných tel.čísloch: 0910 996017, 0910 996018
- na Mestskom úrade v Brezne, Nám. gen. M. R. Štefánika č. 2, odbor sociálnych vecí kancelária č. 3
- tel. kontakt do kancelárie: 048/6306240
- mailové kontakty:

anna.vraniakova@brezno.sk, peter.stefancik@brezno.sk

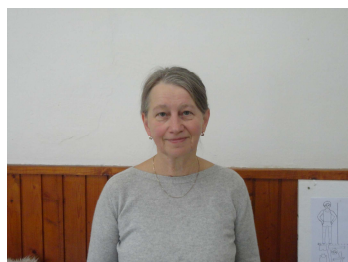
v Komunitnom centre „Plamienok 🍷“ Zadné Hálky č. 11

Aby ste nezabudli....

Mária Dologová
Pedagóg

Mária Dologová, pedagóg – venuje sa predškolskej príprave v Komunitnom centre „Plamienok“ pravidelne v utorok a štvrtok od 11.00 – 12.00 h

Mgr. Marcela Škultétyová
psychológ

Mgr. Marcela Škultétyová, psychológ – poskytuje pomoc a poradenstvo v prípade rodinných problémov, problémov v partnerských vzťahoch, či výchovných problémov s deťmi, podľa potrieb klientov. Termín konzultácie je možné dohodnúť proamo v Komunitnom centre, alebo na tel. číslach: 048/6306240, 0910 996 017, 0910 996 018

Ovčie kiahne ako si s nimi poradiť?

V poslednom období sa v niektorých lokalitách vyskytol väčší počet detí, ktoré mali ovčie kiahne. Aby ste niečo o tomto ochorení vedeli, ponúkame Vám nasledovný článok.

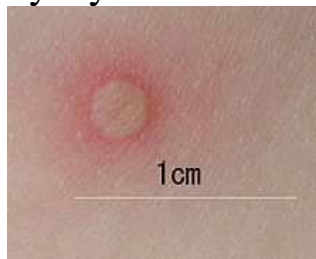
Ovčie kiahne sú detské vírusové, silne nákazlivé ochorenie. Na rozdiel od pravých kiahní sú dobre liečiteľné. Infekciu spôsobuje vírus.

Prenos ochorenia

z chorých osôb priamym kontaktom a vzdušnou cestou. Inkubačná doba – teda čas od nakazenia po plné rozvinutie choroby je cca 14 dní.

Priebeh ochorenia

Vyrážky sa najprv objavujú na trupe, tvári a vo vlasoch a postupujú na končatiny. Spočiatku majú podobu červených fliačikov a postupne sa menia na pupence, potom pľuzgieriky, ktorých obsah sa zakalí, pľuzgierik praská a vytvorí sa chrastička. Táto premena trvá cca 24 hodín. Počas ďalších 5 – 6 dní sa objavia nové vlny vyrážok, takže na tele chorého sú viditeľné všetky uvedené štádiá vyrážky. Najvyšší výskyt má ochorenie v predškolskom a skorom školskom veku.

vred ovčích kiahní

U zdravých malých detí ochorenie prebieha zvyčajne bez vážnejších komplikácií, problematické býva u dospelých.

Liečba

Odporúča sa pokoj na lôžku, dostatok tekutín, ľahká strava s dostatkom prírodných vitamínov, prípadne, po porade s lekárom, zmiernenie horúčky a svrbenia. Lokálne na kožu je vhodný 2,5% anestetínový lieh – suší a zmierni svrbenie. Rozhodne nedávať na výsev tekutý prášok, pod vrstvou ktorého sa rozvíja bakteriálna superinfekcia!

Komplikácie ochorenia

bakteriálna infekcia vyrážok (môže mať za následok vznik jazvičiek, ak sa však rozšíri do organizmu, môže spôsobiť závažný celkový stav až s možnosťou úmrtia)

zápal pľúc, zápal mozgu, postihnutie obličiek a ďalších orgánov.

Skupiny s vyšším rizikom

Závažnejší priebeh má ochorenie u detí mladších než 1 rok, u dospelých a u jedincov s oslabenou obranyschopnosťou. U tehotnej ženy v prvej polovici tehotenstva môže viesť k poškodeniu plodu, pri infekcii v neskorších štádiách tehotenstva, hlavne pár dní pred a po pôrode môže dôjsť k prenosu ochorenia na dieťa, zvyčajne s ťažkým priebehom.

Očkovanie

Vzhľadom na rozšírenosť a nákazlivosť ochorenia je najúčinnnejším spôsobom ako mu predísť očkovanie – o čom Vás podrobne bude informovať detský lekár

Úrazy pri zimných športoch

V poslednom období narastá úrazovosť pri športovaní. Najrizikovejšou skupinou sú deti vo veku 11-15 rokov. V zimnom období vzniká najviac úrazov pri lyžovaní.

Úrazy vznikajú na neupravených tratiach, pri nezvládnuť rýchllosti, nepozornosti.

K úrazom dochádza na prachovom i vlhkom snehu, pri náhlom odmäku a najnebezpečnejší je zľadovatelý sneh. Najčastejšími úrazmi sú podvrtnutia kĺbov, zlomeniny, otvorené rany. Nezriedka dochádza i k smrteľným zraneniam - napr. náraz do stromu.

Asi 80% úrazov vzniká z dvoch príčin: ***precenenie svojich schopností a podcenenie rizika.***

Pri sánkovaní vznikajú viac krvavé poranenia, ale môžu sa vyskytnúť aj iné mnohopočetné zranenia. ***Nebezpečné býva sánkovanie na verejných komunikáciách (podbehnutie pod automobil).***

Najčastejšími príčinami smrteľných úrazov sú pády na horách pri turistike, lavínové nešťastia - ***pri podcenení a porušení zákazov, príkazov a varovaní Horskej služby.*** Pozor treba dávať na hmlu, kedy navyše hrozí možnosť zablúdenia v teréne s následným podchladením.

Zvláštnou kapitolou je ***korčuľovanie na zamrznutých otvorených vodných plochách, jazerách, riekach.*** Napriek neustálemu

upozorňovaní na nebezpečenstvo preborenia sa ľadu, každoročne dochádza k zbytočným úrazom so smrteľným koncom (utopenie sa). Pri úraze treba vedieť **poskytnúť prvú pomoc** a zabezpečiť urýchlený, ale šetrný transport na lekárske ošetrovanie.

Zhrnutie:

- nepreceňujte svoje sily
- dbajte na rady členov horskej služby
- sledujte predpoveď počasia
- nepodceňujte žiadne nebezpečenstvo

V budúcom čísle Vás poučíme o základoch prvej pomoci v prípade, že sa úraz stane.

Sprievodca tehotenstvom

Narodeniu dieťaťa predchádza dlhých 9 mesiacov, počas ktorých sa dieťaťko vyvíja v tele mamičky. Aby ste vedeli čo sa s Vami deje a na čo si treba dávať pozor, ponúkame Vám sprievodcu tehotenstvom mesiac po mesiaci:

3. lunárny mesiac (9. - 12. týždeň)

Nastávajúca mamička

- Na prvý pohľad ešte nie je vidieť, že ste tehotná. Zmeny, ktoré na sebe pociťujete, sú však čím ďalej výraznejšie. Vaša pleť je hladká a vláčna, sem tam sa objaví nejaká tá vyrážka.
- Prsia začínajú byť stále viac plné, ale aj citlivejšie a bolestivejšie.

- V tomto období sa objavuje výtok z pošvy, ktorý vás však nemusí znepokojovať (pokiaľ nie je nijako výrazný). Ide o zvýšenú produkciu žliaz maternicového krčka a pošvovej sliznice, ktorá je podmienená hormonálne.
- Je úplne prirodzené, že ste nervózna a trpíte zmenami nálad. Môžete pociťovať väčšie teplo, viac sa potíte, a preto treba zvýšiť príjem tekutín.
- Srdcová frekvencia sa zvyšuje o niekoľko tepov za minútu, aby srdce dokázalo prečerpať zvýšený objem krvi.
- Typický pre toto obdobie je tiež zvýšený pocit únavy a mnohonásobne zvýšená potreba spánku, ktorý by ste si mali rozhodne dopriať.

Rastúci plod

- Na ultrazvuku je už možné zachytiť prvé pohyby zárodku, ktoré súvisia so zdokonaľujúcim sa vývojom svalovej sústavy.
- Koniec desiateho týždňa znamená v tehotenstve určitý zlom. Je daná vonkajšia podoba zárodku a začína sa podobať ľudskému plodu. Oddelujú sa prsty na nohách a rukách, vyvíja sa chuť a objavujú sa zárodoky zubov.
- Pokračuje vývoj mozgu a centrálnej nervovej sústavy. Dokončený je základný vývoj srdca.
- Dvanástym týždňom končí embryonálny vývoj a začína sa hovoriť o plode. Na konci 12. týždňa má plod približnú dĺžku 7 – 9 cm. Hlava dosahuje až polovicu celej dĺžky tela. Oči sú zavreté, prekryté blanou a ústa sa občas otvárajú. Objavuje sa prvý sací reflex a prehĺtanie, vyvíja sa mimika.
- Dieťa začína byť pohyblivé, vie zatnúť pästičky a má založené nechtové lôžka. Taktiež je rozlíšené aj pohlavie plodu, ktoré sa však ešte nedá ultrazvukom rozoznať.
- Na konci 3. mesiaca zárodok meria až 9 cm a dosahuje hmotnosť okolo 30 g.

Praktické rady

- Vaše chute sa menia rovnako rýchlo ako vaša nálada. Mali by ste sa stravovať pravidelne, a to aspoň päťkrát denne v menších porciách. Nejedzte večer ťažké a husté jedlá; uprednostnite skôr zeleninu a ovocie.
- V oblečení majú prednosť prírodné materiály a voľnejšie strihy. Bud'te opatrnejšia pri športe – za nevhodné športy sa považujú napríklad jazda na koni, dlhá jazda na bicykli, korčuľovanie a lyžovanie.
- Na jednej strane treba zdôrazniť, že tehotná žena neznamená chorá žena, a že teda môže takmer čokoľvek, pokiaľ sa cíti dobre a jej tehotenstvo nie je žiadnym spôsobom rizikové.
- Na strane druhej treba rešpektovať vyvíjajúci sa plod a rozhodne byť uvážlivejšia nielen vo fyzickej aktivite, ale aj vo vystavovaní sa možnosti infekčných ochorení a predovšetkým v užívaní liekov.
- Infekčné choroby, najmä vírusové – napríklad chrípka, sa považujú za pomerne nebezpečné. Pokiaľ to ide, najlepšie je sa užívania liekov v prvých troch mesiacoch gravidity úplne vyvarovať. Inak platí zásada, že sa majú užívať najnižšie možné (ešte účinné) dávky liekov, po čo najkratší čas a vždy *po porade s lekárom*.

Lekárske prehliadky

Väčšina budúcich mamičiek absolvuje prvú tehotenskú prehliadku medzi 5. – 10. týždňom tehotenstva, čo stačí na tzv. vstupné tehotenské vyšetrenie. Je jedno z najrozsiahlejších.

Viete že...

8. marec je medzinárodný deň žien?

Od kedy sa oslavuje?

Nápad oslavovať Medzinárodný deň žien vznikol na Medzinárodnej ženskej konferencii v roku 1910, ktorá sa konala v Kodani. Ako dátum tohto sviatku bol stanovený 8. marec na počesť veľkého štrajku 40 000 newyorských krajčírok z textilných tovární, ktorý sa konal v roku 1908. Tieto bojovali za zrušenie desaťhodinového pracovného času, proti nízkym mzdám a zlým pracovným podmienkam.

Začo ženy bojovali?

- *hlasovacie právo*
- *osemhodinový pracovný čas*
- *zlepšenie špeciálneho zákonodarstva*

Čím môžete potešiť svoju mamu, sestru, starú mamu, tetu, skrátka každú ženu? Kytičkou, milým slovom, sladkosťou, či vykonaním dobrého skutku

A pamätajte, že ženy okolo Vás môžete potešiť každý deň, nie len 8. marca....

Marec mesiac knihy

Ked' siahneme do histórie, tento mesiac sa viaže k zberateľovi a potulnému predavačovi Matejovi Hrebendovi, ktorý sa narodil a zomrel v marci. Šíril osvetu, vzdelanosť pretože nadovšetko miloval knihy.

Že neviete kto bol Matej Hrebenda?

Matej Hrebenda sa narodil na Rimavskej Píle. Veľmi skoro mu zomrela matka.

Od narodenia mal zrakovú chybu. Veľmi rád čítal, no v noci čítať nemohol. Nevidel. Preto keď nevidel, počúval. Chodil od domu k domu a prosil ľudí, aby mu čítali.

Už v štrnástich rokoch sa začal zaoberať poéziou. V roku 1814 napísal prvé ľúbostné verše. Písal ich pre jednoduchých mládencov a devy, aby ich mohli venovať svojim milým.

Milí rodičia,

skúste v marci aspoň dvakrát týždenne prečítať svojim deťom rozprávku na dobrú noc....

Milé deti,

Nakreslite rozprávkovú postavičku ktorú máte najradšej a doneste ju do Komunitného centra do 31.3.2012! Čaká Vás sladká odmena.

Ak nemáte doma rozprávkové knižky môžete navštíviť Mestskú knižnicu v Brezne, Rázusova ul.č. 2

Okienko pre gazdinku...

Každý mesiac Vám prinesieme tip na rýchlu a lacnú večeru:

Hrianky s cibulkovým lečkom

Potrebujete:

chlieb (môže byť aj starší)

olej

cibuľa

paradajkový pretlak

soľ

mlete čierne korenie.

Množstvo podľa toho koľko spapáte a koľko vás je:)

Chlebík opečieme v hriankovači alebo na panvičke na hrianky. Na oleji osmažíme väčšie množstvo cibulky a pridáme pretlak tak aby to ale bolo husté aby sa to mohlo dať na hrianky, prisolíme a okoreníme podľa chuti a papáme s hriankami teplé :) Je to rýchle, lacné a chutné :

A ešte čosi:

Farebné záclony pri praní nevyblednú, ak ich pred praním namočíme do osolenej vody.

Okienko pre deti:

Milé deti každý mesiac Vám prinesieme omaľovánku s jedným či dvoma písmenkami abecedy. Mladší si vymaľujú obrázok no a tí starší si zopakujú abecedu. A aby ste si to ľahšie zapamätali, pridáme aj krátku básničku..

Dd

Po **da**ždi v lete
huby rastú v lese.
Dedko zobral **do** **dl**ane
dva **dub**áky voňavé.

Ďď

Ďobe **ď**atel do kôry,
červíček mu hovorí,
neďob v moju ríšu,
roz**ď**obeš mi skrýšu!

Vymaľuj a prines do Komunitného centra !

*Názov prijímateľa: **MESTO BREZNO***
*Názov projektu: **SLUŽBY***
STAROSTLIVOSTLIVOSTI PRE DIEŤA A
RODINU,
*kód žiadosti: **NFP27120130763***
*Názov operačného programu: **Zamestnanosť***
a sociálna inklúzia
*Kód výzvy: **OP ZaSI – FSR – 2009/2.1/07***
*Miesto realizácie projektu: **Mesto Brezno,***
Nám. gen. M. R. Štefánika č. 1, 977 01 Brezno
*Okres: **Brezno***
*Web: **www.brezno.sk***

**„ P R I E S T O R P R E V A Š U
P R Í L E Ž I T O S Ť “**

*„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore
z Európskeho fondu v rámci operačného programu
Zamestnanosť a sociálna inklúzia“*
www.esf.gov.sk   www.fsr.gov.sk

